

s'estableix una relació ininterrompuda entre tots els dialectes occidentals del castellà, tant del nord com del sud. Aquesta relació es palesa en fets gramaticals, especialment de pronunciació, i en el lèxic.

Prècedeix el treball pròpiament dit una introducció, dedicada a un breu estudi geogràfic-històric de la comarca, i a l'exposició del mètode que hom ha seguit per a l'arreglada de materials. Tal vegada ens plauria de saber quelcom més sobre la vida dels habitants, llur caràcter, aficions, etc. Quant al mètode, el Sr. Zamora no ha lluitat contra el factor temps, cosa tan freqüent en aquests estudis preparats sobre el terreny, perquè aprofità un sojorn de més d'un any a Mèrida; per això el seu coneixement del parlar local ha pogut anar-se sedimentant pausadament durant mesos i mesos, i solament com a ratificació hagué d'usar del procediment d'enquesta.

En l'estudi lingüístic cal destacar el capítol dedicat a peculiaritats fonètiques, fet amb molt de rigor i precisió; segueixen ràpidament els altres punts d'evolució lingüística (vocalisme, consonantisme, composició, morfologia, sintaxi, lèxic), confrontant els comportaments amb el castellà o altres dialectes. En tots aquests capítols sovintegen les referències a l'orient lingüístic peninsular (aragonès, català, parlars murcians, etc.).²

La part més important d'aquest treball és el vocabulari, que conté tots els termes dialectals recollits, amb transcripció fonètica, definició, referències a altres parlars, a textos antics, etc. Moltes vegades, fotografies o gravats acompanyen les definicions. El Sr. Zamora també ha recollit amb especial interès els noms de tipus folklòric, per exemple dels jocs de nois.

La monografia del parlar de Mèrida haurà de prendre's en consideració per a qualsevol treball de dialectologia hispànica, per la matèria que estudia i pel rigor científic que hi ha aplicat el Sr. Zamora.

A.-M. B. i M.

El bable de Cabranes, por MARÍA-JOSEFA CANELLADA. Madrid, Instituto Antonio de Nebrija (CSIC), 1944. 378 pàgs. + iv làms. + 1 mapa + 6 gràfics. («Revista de Filología Española», Anejo XXXI.)

Una altra aportació a la dialectologia hispànica és aquest important estudi de la modalitat lingüística de Cabranes, zona que correspon a l'asturià central (pertany al partit d'Infiesto). L'ambientació de la comarca encara és més breu que la d'*El habla de Mérida y sus cercanías* del Sr. Zamora Vicente,¹ per la qual cosa el lector corre el perill de perdre's en aquest món tan ric com complicat dels parlars asturians. L'estudi del dialecte d'un *concejo* hauria de situar-se, geogràficament i lingüística, dintre del mosaic dels parlars que el rodegen.

Un ràpid examen fonètic, morfològic, sintàctic, de la conjugació (aquest, tractat independentment) i de l'entonació, presenta la caracterització del dialecte. Entre els fets fonètics, cal destacar l'aspiració de la *h* (en les paraules que comencen amb el diftong *we*, perquè, altrament, Cabranes cau totalment

2. De vegades hom no ha seguit un criteri únic en aquestes referències; per exemple, trobem citat el català en algun punt lèxic (com *braguer*, pàg. 47; *mistura*, pàg. 49, etc.), i, en canvi, falta en algun comportament fonètic o morfològic (com la pèrdua de la -r final dels infinitius, pàg. 36, etc.).

1. Vegeu la recensió anterior.

dins de la zona de conservació de la F- llatina),² i la palatalització, que absorbeix fins les paraules d'introducció més recent.

Un capítol dedicat a l'entonació té quelcom de novetat en treballs d'aquesta índole, però hauria de considerar-se indispensable en qualsevol estudi de dialectologia, tota vegada que l'entonació és l'element lingüístic més conservador i que denuncia amb més facilitat l'origen dialectal d'un subjecte. Naturalment acompanyen l'exposició una sèrie de línies tonals que s'interpreten en el text, i que fan veure que l'entonació del bable és riquíssima de matisos, i molt més modulada que la castellana. És aquest un camí ja fressat per l'autora en alguna altra ocasió, amb plausible resultat.³

El cos més important d'aquest treball és el vocabulari (pàgs. 69-372), d'una riquesa extraordinària, i que ha estat recollit amb molta cura, com pot comprovar-se per la fixació de les definicions. Hi manquen, però, dos factors ben importants: en primer lloc, un ús regular de transcripció fonètica, perquè, encara que l'autora ha establert una ortografia *fonètica* que és, d'altra banda, la més lògica,⁴ moltes vegades el lector dubta i desitjaria una exposició més concreta. En segon lloc, creiem que hauria valgut la pena de donar sistemàticament referències a altres treballs dialectals, que permetrien, ja sia per analogia, ja sia per contrast, de situar el *bable* de Cabranes entre els parlars asturians en general.⁵

Malgrat aquestes petites reserves, no vacillem a afirmar que l'estudi del parlar de Cabranes és una de les millors contribucions a la dialectologia asturiana.

A.-M. B. i M.

Vocabulario del alto-aragonés (De Alquezar y pueblos próximos), por PEDRO ARNAL CAVERO. Madrid, Instituto Antonio de Nebrija (CSIC), 1944. 32 pàgs. («Biblioteca de Tradiciones Populares».)

Aquest petit Vocabulari no té la pretensió d'ésser considerat un treball d'erudició. No conté un pròleg que orienti el lector, no explica quin criteri s'ha seguit per a la fixació de l'ortografia, no hi ha bibliografia ni cites de treballs lingüístics o lexicogràfics (si no és algunes referències al diccionari de Borao). Tampoc no esgota el vocabulari de l'Alt Aragó. Malgrat tot, és una aportació molt útil perquè implica una localització geogràfica (comarca d'Alquézar) de termes l'extensió dels quals pot convenir un dia de determinar. Ultra això, ajuda a precisar definicions de mots dialectals, perquè dona ben

2. Vegeu, sobre aquest punt, el treball de L. RODRÍGUEZ CASTELLANO, *La aspiración de la «h» en el oriente de Asturias* (Oviedo 1946), 18-19.

3. Vegeu, per exemple, M.ª JOSEFA CANELLADA, *Notas de entonación extremeña*, *RFE*, XXV (1941), 79-91.

4. Observem, però, que enlloc no s'explica quin criteri ha estat seguit per a usar una ortografia determinada, ni hi ha cap taula d'equivalències entre signes i fonemes.

5. És, en aquest camp, omissió greu la manca de bibliografia: no hi ha cap indicació, ni tan sols de treballs sobre asturià, i els que hom cita en el vocabulari apareixen senyalats amb una inicial majúscula, que potser no serà molt clara per a tothom. Així mateix s'hauria hagut d'indicar, per clau, els textos antics que de vegades son adduïts.

autors posteriors al Segle d'Or, sinó també per què en alguns casos es transcriuen o es resumeixen les glosses i comentaris, i, en altres, s'envia el lector a l'edició font, no sempre còmoda de consultar; també hauria d'haver-nos dit el criteri que ha seguit per a la materialitat de la redacció de les cèdules (ortografia, accentuació, etc.), on no hi ha regularitat, com ja ha fet notar algú,¹ si bé aquest aspecte queda en part justificat per les intermitències que ha sofert l'arreplega de materials i la mateixa redacció de l'obra.

Malgrat les reserves exposades, és gran la utilitat d'aquest *Glosario*, perquè simplifica moltes consultes altrament gairebé impossibles de realitzar, i, en el cas pitjor, inventaria aquells mots que han estat objecte de comentari o definició, tot enviant a l'edició que els conté.

A.-M. B. i M.

ELIO ANTONIO DE NEBRIJA: *Léxico de Derecho Civil*. Textos latino y castellano. Notas y prólogo de CARLOS HUMBERTO NÚÑEZ. Madrid, Instituto Francisco de Vitoria (CSIC), 1944. 598 pàgs. («Colección de Juristas Clásicos Españoles», I.)

L'Institut Francisco de Vitoria, dedicat a l'estudi i investigació de temes de Dret, contribuï a la commemoració del cinquè Centenari de la naixença de l'autor de la *Gramática Castellana*, celebrat en 1944, amb l'edició del *Juris Civilis Lexicon*, que Nebrija havia publicat en 1506. Nebrija, polifacètic com a renaixentista, escriví obres molt heterogènies, encara que, gramàtic i lexicògraf per damunt de tot, es fixava especialment en els problemes de llengua. Això és el que fa amb aquest lèxic de Dret Civil, ja que en ell llima d'errors i inexactituds — gramaticals i lexicogràfiques — un dels textos més fonamentals de la ciència jurídica, que quedava molt obscur i donava ocasió a interpretacions tergiversades.

En aquesta edició s'ha reproduït el text original exactament, però com que l'ordenació alfabètica dels articles no és pas perfecta, l'editor, respectant-la, ha numerat cada article, i ha donat, després del lèxic, un índex alfabètic de termes que envia a la numeració establerta en el text.

A.-M. B. i M.

El habla de Mérida y sus cercanías, por ALONSO ZAMORA VICENTE. Madrid, Instituto Antonio de Nebrija (CSIC), 1943. 156 pàgs. + XXVIII làms. («Revista de Filología Española», Anejo XXIX.)

La manca de cultivadors autòctons de la dialectologia castellana, que pogué assenyalar-se fa ben pocs anys, no sense recança, per un il·lustre professor,¹ ha vingut compensada darrerament per un grup escollit de joves investigadors, a qui devem una sèrie interessantíssima d'aportacions al coneixement dels parlars locals de la Península. Una d'aquestes aportacions és la del Sr. Zamora, que estudia la modalitat lingüística d'una zona crucial, tota vegada que per ella

1. ANGEL ROSENBLAT, en la recensió que dedica al llibre que comentem, *RFH*, VII (1945), 58-59.

1. DÁMASO ALONSO, *Sobre la enseñanza de la filología española*, *RNE*, I, núm. 2 (febrer 1941), pàg. 24.